

METODE ZMANJŠEVANJA ZAVRŽENE HRANE

Osnovna šola Vojnik

Polona Bastič, prof.

UVOD

- ▶ Mediji - izpostavljene tudi prevelike in nespremenljive količine zavržene hrane na osnovnih šolah.
- ▶ Šolsko leto 2014/15 - Odpadna hrana pri šolski malici na Osnovni šoli Vojnik
- ▶ Kako pri učencih dvignili čut odgovornosti do hrane?

NAMEN

- zbrati podatke o količini odpadne hrane pri malici in kosilu na OŠ Vojnik;
- s petimi različnimi metodami zmanjšati količino zavržne hrane pri malici in kosilu;
- preveriti učinkovitost metod zmanjševanja zavržene hrane (ali smo z različnimi metodami uspeli zmanjšati količino zavržene hrane in napitkov v primerjavi z lanskim šolskim letom).

PREDVIDEVALI SMO

- Najuspešnejša metoda bo jedilnik po željah učencev.
- Na drugem mestu po uspešnosti bo metoda podpisa zaveze o zmanjšanju odpadne hrane.
- Količino zavržene hrane pri malici bomo uspeli, glede na preteklo šolsko leto, zmanjšati za 2 %.

- Količina zavrženih napitkov se bo znižala za 5 % v primerjavi z lanskim šolskim letom.

METODE DELA

Kabinetne:

- ▶ zbiranje gradiva (nabor in proučevanje strokovne literature),
- ▶ predvidevanje rezultatov,
- ▶ obdelava in analiza zbranih podatkov,
- ▶ evalvacija učinkovitosti metod.

Terenske:

- ▶ tehtanje zavržene hrane pri malici in kosilu,
- ▶ merjenje količine napitkov, ki ostanejo pri malici,
- ▶ izvajanje metod zmanjševanja zavržene hrane za učence in starše.

TEORETIČNI DEL

- ▶ vsebine v učnem načrtu (od 1. do 9. razreda),
- ▶ vodja šolske prehrane:
 - lokalni proizvajalci,
 - dobavitelji preko javnega razpisa,
 - zaposleni v kuhinji,
 - ostali sodelavci,
 - učenci,
 - starši,
 - podjetje, ki odvaža organske odpadke.

EKSPERIMENTALNI DEL

- ▶ 2.11.2015-12.2.2016
- ▶ 5 metod

1. METODA - Povabilo k šolski malici preko ozvočenja (2.11.-20.11. 2015)

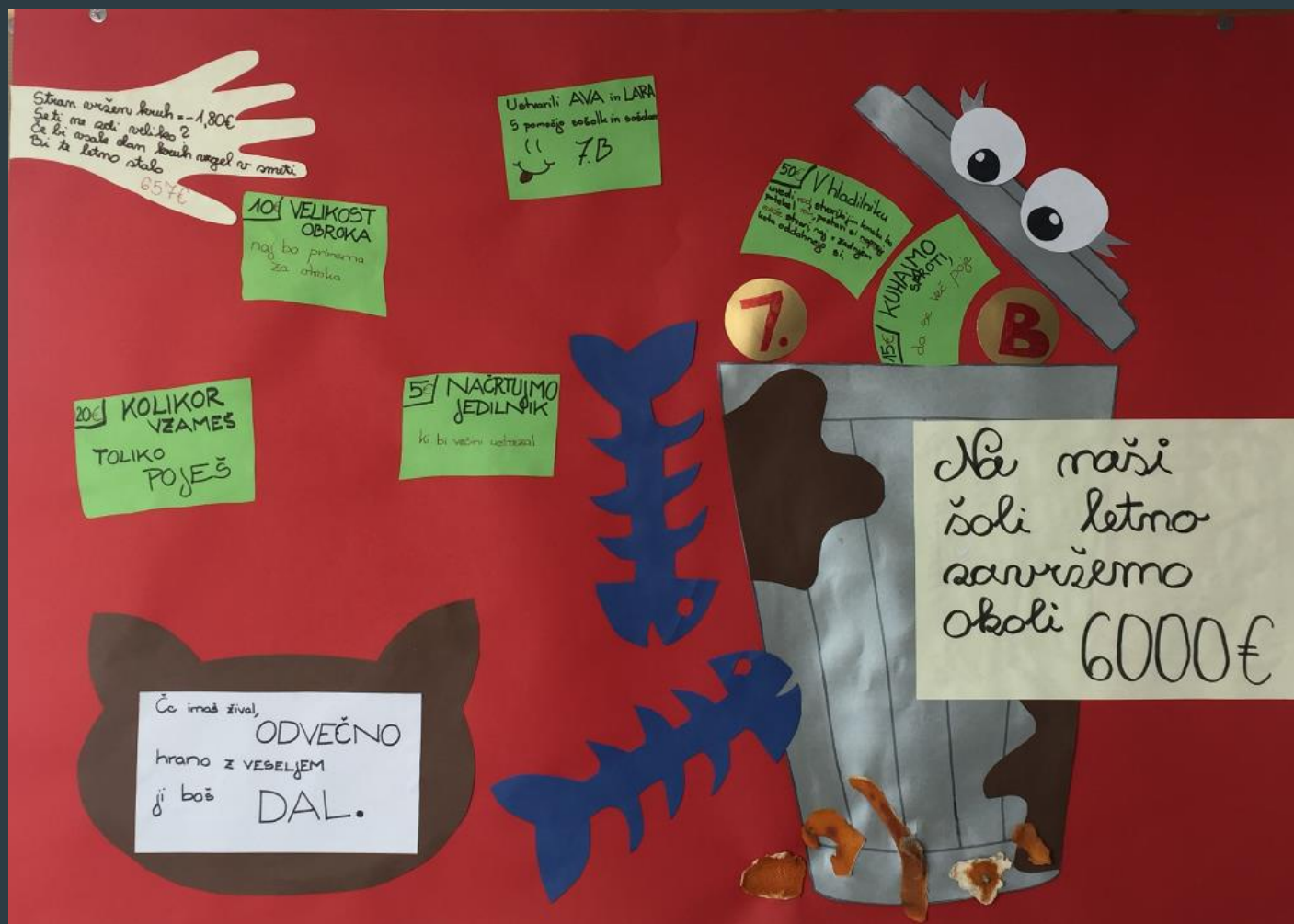
Pri malici čaka te rogljiček,
najprej pogrneš si prtiček.

Zraven čaka bela kava,
ki nasploh zelo je zdrava.

Zraven pa še banana,
z rumenim olupkom obdana.

avtor: Wahibi K.

2. METODA- Plakati na temo zavržene hrane (23.11.-18.12. 2015)

3. METODA- Jedilnik po željah učencev (4.1.-22.1. 2015)

PREDLOGI MALICE :

- ČOKOLINO
- ČOKOLADNE KROGLICE

PREDLOGI KOSIL :

- ŠPAGETI Z MLETIM MESOM IN PARADIŽNIKOVO OMAKO
- ŠPAGETI BREZ OMAKE
- KOSI PIŠČANCA NA ŽARU, PIRE KROMPIR
- VEČKRAT GOVEJO JUHO Z REZANCI
- GOBOVO JUHO, NE IZ VREČKE
- BUČNO JUHO

4. METODA- Tematska razredna ura s popisom zaobljube o manj odpadne hrane (25.1.-12.2. 2016)

Hrana, ohrana življenja,
energija za rast, razvoj in
obstoj,
mene, tebe in nas vseh,
hrana v smeteh – sramoten
vsem je vzgled.
Razmišljamo drugače, to
lahko spremenimo,
zato sklenemo in podpis
prispevamo,
da hrane na naši šoli manj
bo v smeteh.

ohrána -e ž (á) zastar. ohranitev:
razvoj in ohrana življenja (vir:
SSKJ)

VŮK SIT, KŮZA CELA
Za kulinico brez zaprte hrane

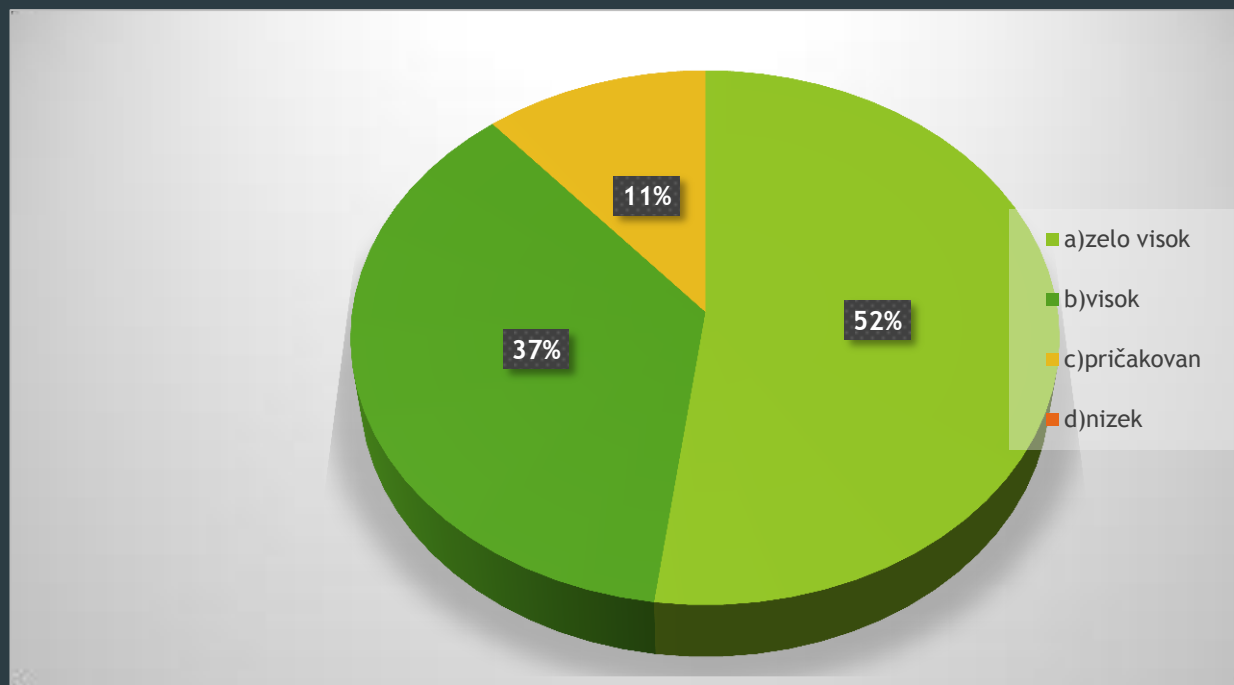

januar 2016

5. METODA -Anketa za starše na temo odpadne hrane (roditeljski sestanek)

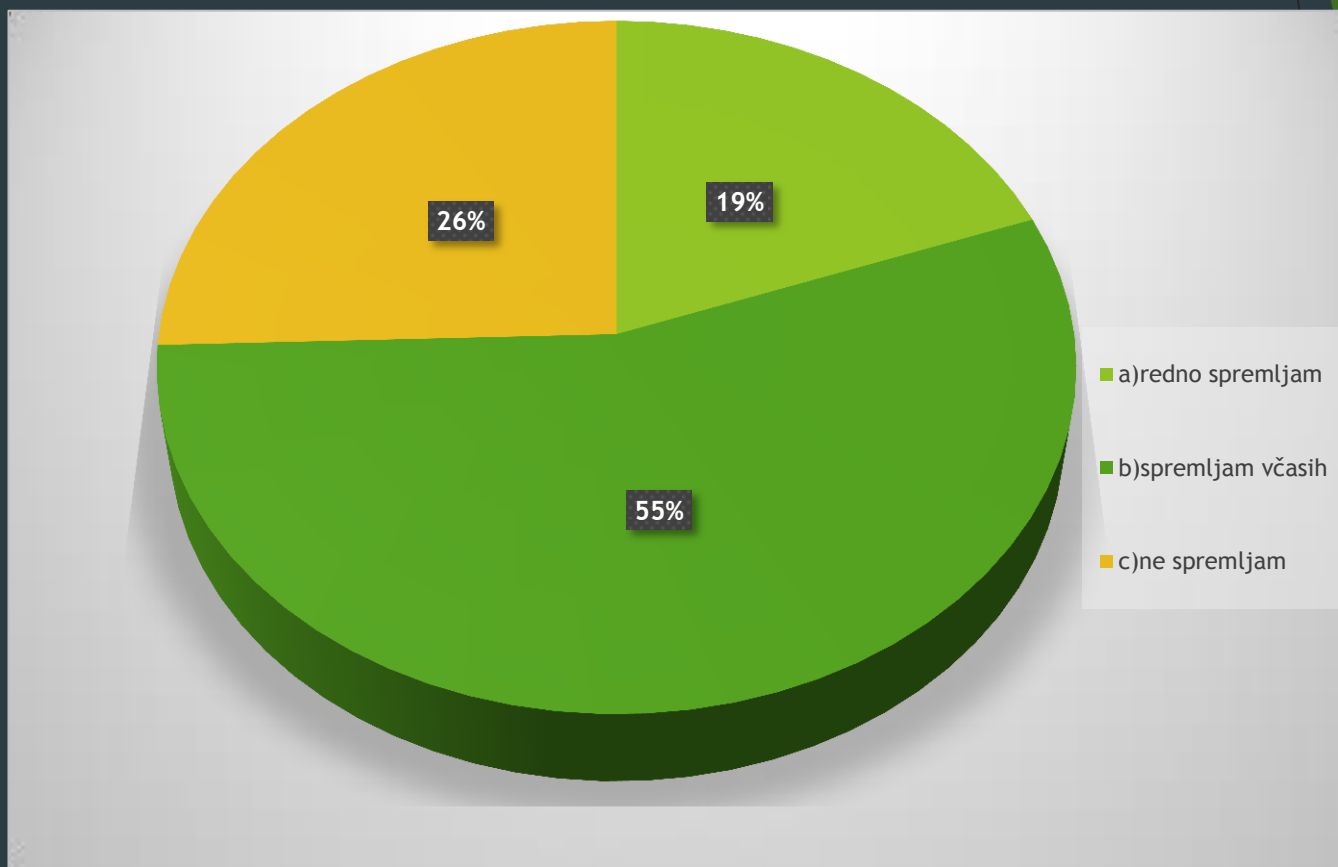
V lanskem šolskem letu smo s spremljanjem količine zavržene hrane pri malici ugotovili, da zavržemo letno v povprečju 5,76 % (7.880) vseh pripravljenih malic oziroma za 6.300 evrov živil.

Kako ocenjujete omenjene podatke?

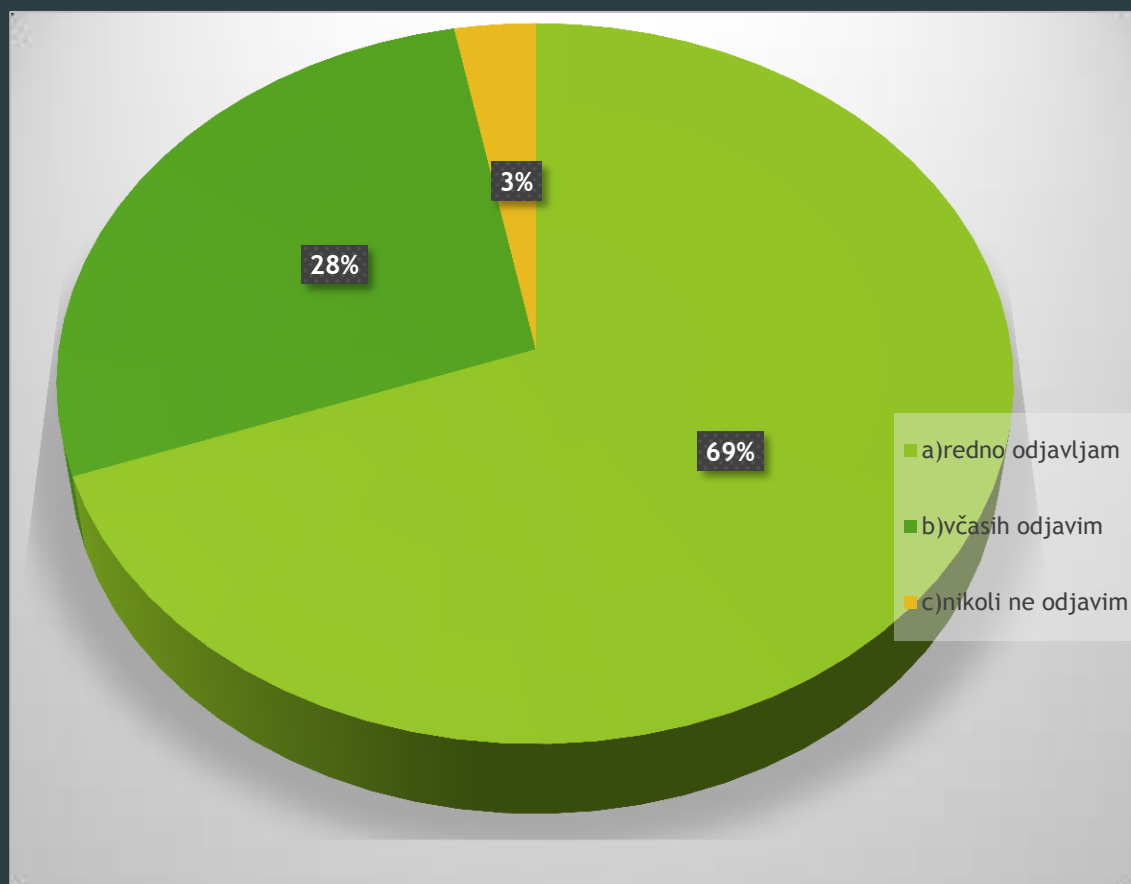
Jedilnik je tedensko objavljen na spletni strani šole.

Ali ga redno spremljate?

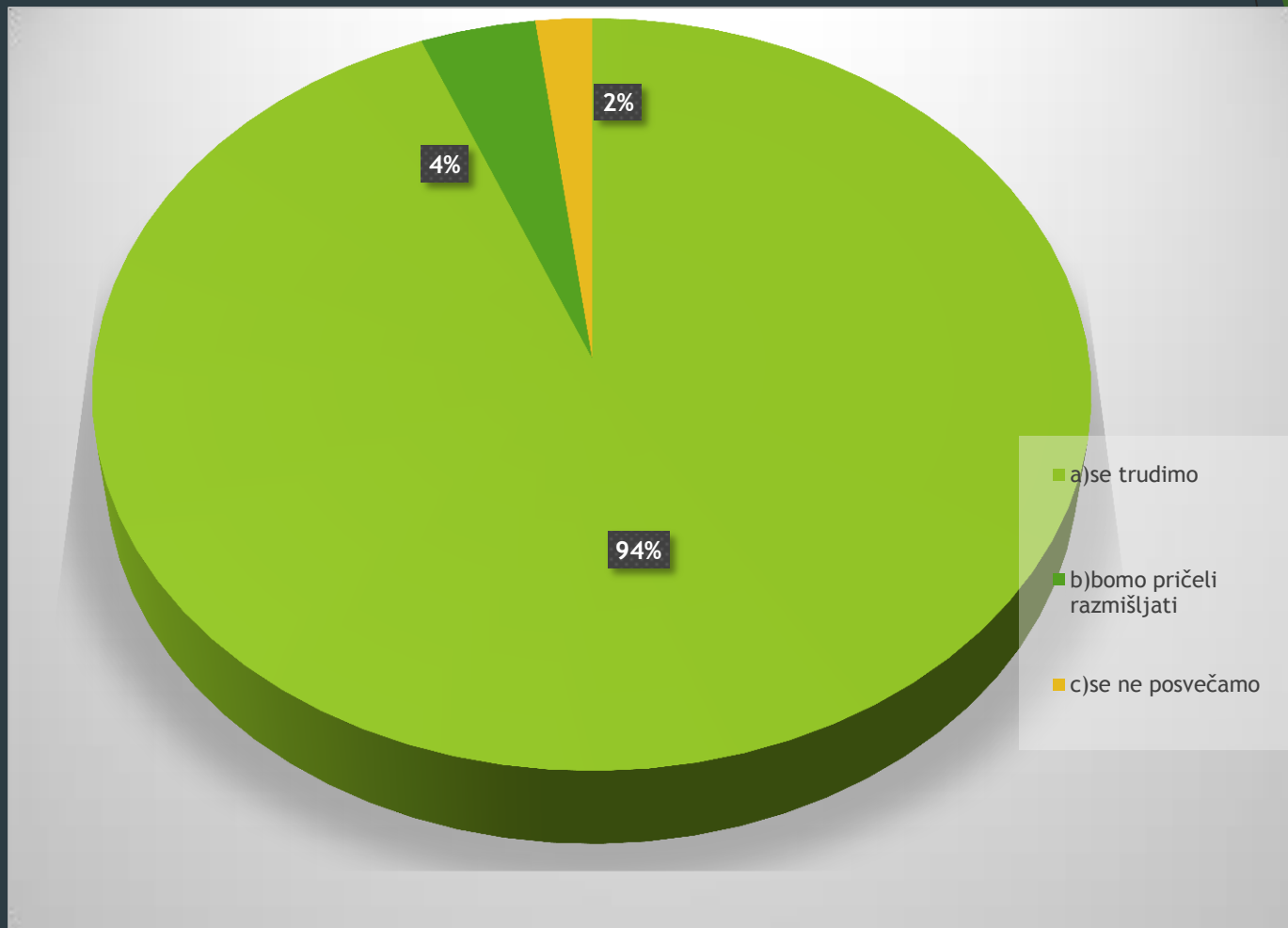

V kuhinji tedensko naročamo živila za šolske obroke.

Ali odjavite obroke, ko je vaš otrok odsoten od pouka?

Starši ste svojim otrokom vzgled tudi glede prehrane. Ali ste doma dober vzgled glede odpadne hrane?

REZULTATI

	1. metoda	2. metoda	3. metoda	4. metoda
Zavržena hrana pri malici (%)	10,2	11,6	12,2	16,9
Zavrženi napitki pri malici (%)	17,4	14,3	15,6	17,0
Zavržena hrana pri kosilu (%)	11,6	13,6	17,6	10,6
Povprečje zavržene hrane in napitkov skupaj (%)	13,0	13,1	15,1	14,8
Povprečje zavržene hrane skupaj (brez napitkov) (%)	10,9	12,6	14,9	13,7

RAZPRAVA

- Najuspešnejša metoda zmanjševanja zavržene hrane bo jedilnik po željah učencev.
- Na drugem mestu po uspešnosti bo metoda podpisa zaveze o zmanjšanju zavržene hrane.

- Količino zavržene hrane pri malici bomo uspeli, glede na preteklo šolsko leto, zmanjšati za 2 %.
- ▶ Lansko povprečje meritev zavržene hrane pri 30 šolskih malicah je znašalo 7,31%.
- ▶ Rezultat letošnjih meritev pa se pri posameznih metodah giblje med 10,2 in 16,9%.
- ▶ ???? Daljše obdobje merjenja in nove kombinacije živil na jedilniku, ki jih uvajamo z željo popestritve jedilnika.

- Količina zavrženih napitkov se bo znižala za 5 % v primerjavi z lanskim šolskim letom.
- ▶ V 2014/15 je le-ta v povprečju znašala 27,3%.
- ▶ Povprečen delež nepopitih napitkov je znašal od 14,3% pri 2. metodi do 17,4% pri 1. metodi. V povprečju pri vseh štirih metodah pa 16,1%.
- ▶ Dobljeni rezultati so pokazali, da smo uspeli zmanjšati % odpadnih napitkov za 11,2%.
- ▶ Boljše nadomeščanje izgubljene tekočine iz telesa.

ZAKLJUČEK

- ▶ Danes redko pomislimo na to, da je hrana tudi človekova pravica, a hkrati velik svetovni problem.
- ▶ Ali smo uspeli?
- ▶ In kako naprej?

Zaskrbljujoč je konstanten hrup med 85 in 90 dB.